herpy

PILEGIFTFRØER

Summers' Poison Dart Frog

Ranitomeya summersi

Ranitomeya summersi er en lille, dagaktiv pilegiftfrø på 16-21 mm fra Huallaga-dalen i Peru, orange eller kobberfarvet med sort marmorering og en sort maske over øjnene. Arten er truet i naturen, æggene er svære at finde, og frøerne er hurtige og sky, så den egner sig bedst til en holder med erfaring i pilegiftfrøer.

Familie: Dendrobatidae Udgivet 16. november 2026

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**16-21 mm** snude-kloak-længde
Levetid	**5-10 år**
Aktiv	**Dag**
Levevis	**Træboende og jordboende**
Biotop	**Regnskov**
Hudgift i naturen	**Mild**
Hudgift i fangenskab	**Ingen** Opdrættede dyr. Vildfangne dyr kan beholde giften længe
Sværhedsgrad	**Erfaren**

PASNING

Min. terrarie	**30 × 30 × 45 cm** L × B × H til 3 voksne dyr
Temperatur, dag	**21-26 °C**
Temperatur, nat	**18-21 °C**
Luftfugtighed	**70-100 %**
Vand	**Vandskål** dybde 1-2 cm
UVB	**Valgfri**
Kost	**Små leddyr (springhaler, bananfluer)**
Holdes	**Parvis eller i gruppe**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Udvikling	**Haletudserne bæres til vand**
Æglægning	**På jorden**
Æg pr. lægning	**4-9**
Klækning	**10-14 dage**
Larvetid	**60-80 dage** fra klækning til metamorfose
Larvefoder	**Alger/planter og færdigfoder**
Yngelpleje	**Vogter æggene og bærer haletudserne**

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Appendiks II**
IUCN	**Truet (EN)**

Hele slægten Ranitomeya står på CITES liste II, så handel over EU's grænser kræver CITES-tilladelser, og du bør kunne dokumentere, at dyrene er opdrættede. EU-bilaget er ikke aflæst i referencetabellen og er derfor ikke angivet. Arten er sjælden i naturen, og næsten alle dyr uden for Peru stammer fra ulovlig indsamling eller efterkommere af den, så kend dyrenes herkomst.

Om arten

Ranitomeya summersi hører til de mindste pilegiftfrøer, de såkaldte "thumbnails", men er stor efter slægtens mål. Voksne dyr måler 16-21 mm fra snude til kloak, og de største hunner når omkring 21 mm. Der er ingen tydelig forskel i længde mellem kønnene, men hunnerne er rundere og bredere, fordi de lægger æg igen og igen.

Hoved, krop og ben er orange, gulorange eller kobberfarvede med sort marmorering, der kan se ud som pletter eller bånd på ryg, hoved og ben. Et sort mærke over øjnene fortsætter forbi trommehinden og giver dyret udseende af at bære maske. Arten varierer ikke meget i farve.

Arten blev beskrevet i 2008 af Brown, Twomey, Pepper og Sanchez-Rodriguez og var før det regnet for en underart af *Ranitomeya fantastica*. Det videnskabelige navn hædrer herpetologen Kyle Summers. Den har også været ført som *Dendrobates summersi*. Den båndede form af *R. imitator* efterligner arten, så de to kan ligne hinanden til forveksling. Kaldet afslører forskellen: hannen af *R. summersi* har et blødt, summende kald, der kun kan høres på under 1 m afstand, mens *R. imitator* kalder så højt, at det kan høres på 5 m afstand. Hannen sidder gerne frit fremme, når han kalder, og summer i op til 5 sekunder ad gangen, når han leder efter en hun.

Hudgift: *R. summersi* danner ikke selv sin gift. Vilde pilegiftfrøer optager alkaloider fra små leddyr i føden og lagrer dem i huden. For netop denne art er giftigheden i naturen ikke dokumenteret, og angivelsen mild er lånt fra slægten, hvor giften er beskeden i forhold til de store pilegiftfrøer. Opdrættede dyr, der får bananfluer og springhaler, mangler giften. Alligevel bør frøerne ikke håndteres, og du skal vaske hænder efter arbejde i terrariet.

Levealderen i fangenskab er usikker: angivelserne for slægten svinger fra 5-6 år til over 10 år.

Læs mere: Foderdyr: hold og avl

Udbredelse og levested

Ranitomeya summersi findes kun i det centrale Peru, i regionen San Martín, i det midterste afvandingsområde for Huallaga-floden. Den er ret almindelig omkring Sauce og Chazuta og findes også sydvest for Callanayacu, men alle kendte fund ligger inden for et lille område i San Martín. Arten er set fra omkring 180 til 700 meters højde. Udbredelsen grænser op til nationalparken Cordillera Azul og det regionale naturområde Cordillera Escalera, men arten er ikke registreret i nogen af dem, og ingen kendte bestande ligger i et beskyttet område.

Udbredelsen er lille og opsplittet. Arten er vurderet som truet (EN) på IUCN's rødliste, fordi skove ryddes til småbrug og større landbrug, og fordi dyr indsamles til dyrehandlen. Næsten alle dyr, der holdes uden for Peru, stammer fra indsamling omkring 2001 eller er efterkommere af sådanne dyr.

> **Oprindelig udbredelse:** Peru.

LEVESTED

Ranitomeya summersi lever i tør primær og sekundær skov ved foden af bjergene, i 180-700 meters højde. Skovene her er væsentligt tørrere end de fleste andre levesteder for slægten i det centrale Peru, og det er formentlig derfor, frøen næsten altid holder sig nede ved den fugtige skovbund. Den er dagaktiv og jager små leddyr i løvet og den lave vegetation. Den findes ofte nær vandløb og damme eller helt ud til kanten af langsomt flydende vand, men svømmer dårligt.

Æggene lægges i løvlaget eller mellem blade, der ligger tæt sammen. Når de er klækket, bæres haletudserne til små vandsamlinger, først og fremmest huller i træer og bladakslerne på planter af slægten *Dieffenbachia*. Præcise tal for temperatur, luftfugtighed og tørtid i naturen er ikke dokumenteret.

Læs mere: Luftfugtighed, sprøjtning og ventilation Læs mere: Opdræt af haletudser

Pasning

TERRARIET

Et par eller en lille trio af *R. summersi* kan holdes i et terrarie på mindst 30 × 30 × 45 cm (længde × bredde × højde), og større er bedre. Et enkelt dyr kan holdes i et noget mindre terrarie, og ungdyr kan godt gå flere sammen, indtil de bliver kønsmodne. Arten lever mest nede ved jorden, så gulvareal og et tykt løvlag betyder mere end ekstra højde.

Indret terrariet som en lysning i regnskoven. Læg et drænlag nederst, derefter en fugtholdende bund og et tykt lag visne blade. Beklæd bagvæggen med kork eller lignende, og plant tæt med klatreplanter og små bromelier, der giver både skjul og vandsamlinger. Arten er kræsen med æglægningspladsen og vælger helst blade, der ligger tæt sammen, så giv mange vandrette flader og skjul. Sorte filmdåser, der ligger på siden med en smal sprække, kan bruges som æglægningssted. Springhaler og små bænkebidere i bunden holder bunden ren og er samtidig foder. Et bioaktivt terrarie er derfor et godt valg.

Voksne dyr er som regel ikke aggressive, og en blandet gruppe kan lade sig gøre, men det kan ændre sig fra dyr til dyr. Gruppen bør have flere hanner end hunner. Vil du holde flere end tre, så regn med mindst 4 liter ekstra plads pr. dyr, og vær klar til at tage et dyr ud, hvis der opstår kampe. Hold kun én form af arten i terrariet, og sæt aldrig forskellige arter af *Ranitomeya* sammen, så du undgår krydsninger.

Læs mere: Terrarieopbygning og bioaktiv bund

TEMPERATUR

Hold terrariet på 21-26 °C om dagen og 18-21 °C om natten. Arten trives bedst omkring 21 °C og kan overleve 18-27 °C. Temperaturer over 29 °C kan være dødelige. Andre angivelser for slægten går op til 25-28 °C om dagen, men arten tåler varme dårligere end kulde.

Ekstra varme er sjældent nødvendig, og lyset til planterne giver ofte nok. Stil aldrig terrariet i direkte sollys, fordi temperaturen bag glasset bliver livsfarlig på kort tid. Hold øje med aircondition og radiatorer i rummet, og mål med et digitalt termometer både forneden og foroven. En kølig hvileperiode er ikke dokumenteret for arten.

LUFTFUGTIGHED OG SPRØJTNING

Luftfugtigheden skal ligge på 70-100 %. En god rytme er tæt på 100 % morgen og aften og 70-75 % midt på dagen, så terrariet kan tørre lidt op mellem sprøjtningerne. Frøerne kan kortvarigt klare omkring 50 %, men kun hvis de har rent vand at sidde i.

Sprøjt dagligt, gerne morgen og aften, med osmosevand eller regnvand. Sørg for et let luftskifte, så luften ikke bliver stillestående og muggen, men uden gennemtræk, for tør rumluft stresser frøerne. Er terrariet for tørt, gemmer frøerne sig og taber sig.

VAND OG VANDKVALITET

En lav vandskål eller en bromelie med vand i bladhjørnerne er nok. Frøerne svømmer dårligt, så vandet må ikke være dybere, end at den mindste frø kan sidde i det med hoved og overkrop over vandet. 1-2 cm er et passende niveau, og skålen skal have en nem vej op. Skift vandet, når det bliver uklart, og brug osmosevand, regnvand eller afkloreret postevand. Padder optager stoffer gennem huden, så brug aldrig sæbe eller rengøringsmidler i terrariet; skyl i stedet med varmt vand.

Haletudser, der tages fra forældrene, holdes hver for sig i små beholdere med rent vand i samme temperatur som terrariet, fordi haletudser af slægten *Ranitomeya* kan æde hinanden. Dybden angives her som for slægten i øvrigt og er ikke dokumenteret særskilt for arten.

LYS OG UVB

R. summersi er dagaktiv, og lyset er først og fremmest til planterne. Giv 12-14 timers lys om dagen og mørke om natten. Det er ikke dokumenteret, at arten har brug for UVB. Vælger du alligevel en svag UVB-kilde, så sørg for masser af skygge, så frøerne selv kan vælge. Højtydende lys kan hæve temperaturen, så brug en ventilator eller en timer, hvis terrariet bliver for varmt.

Læs mere: Lys og UVB

FODER

Grundfoderet er små levende leddyr. Unger og unge dyr tager flyveløse bananfluer (*Drosophila melanogaster*), og store voksne kan også tage den større *D. hydei*. Springhaler er et godt tilskud og især en hjælp til de små unger, og små bænkebidere kan også gives. Fodr dagligt med præcis så meget, at det er spist op til næste fodring. Frøerne er sky og svære at fodre, så foderdyrene skal være til stede hele tiden. Frisk og stabil forsyning er vigtigere end store mængder.

Bananfluer og springhaler er ikke fuldkost alene, så støv foderdyrene med et vitamin- og mineraltilskud. Følg producentens anvisning, fordi visse vitaminer er skadelige i store doser. Start foderkulturerne, før frøerne flytter ind. Danske myrer duer ikke som foder.

ADFÆRD OG HÅNDTERING

R. summersi er dagaktiv, hurtig og ofte sky, men kan blive dristigere, når den har vænnet sig til terrariet. Man ser mest til dem i et tæt beplantet terrarie med gemmesteder. Hannen kalder fra et åbent sted med et blødt summende kald. Parrene finder sammen uden egentlig amplexus. Det, der ligner parring, er ofte to dyr af samme køn i strid.

Frøerne bør ikke håndteres. Huden er tynd og gennemtrængelig, og rester af sæbe, creme og olie fra hænderne kan skade dem. Skal en frø flyttes, så lok den ind i en gennemsigtig bøtte eller brug pudderfri handsker. Slipper en frø ud, skal den fanges hurtigt, for den gemmer sig og tørrer ud inden for kort tid. Hold øje med dyr, der gemmer sig hele tiden, taber sig eller bliver jaget, og flyt dem i tide.

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Kønnene ligner hinanden, men voksne hunner er rundere og bredere end hannerne, og kun hannen kalder. Kønsbestemmelse af små dyr er svær, og unger kan ikke kønsbestemmes. Alder og størrelse ved kønsmodenhed er ikke dokumenteret for arten. Den sikreste vej til et par er at starte med mindst fire unger og lade dem finde sammen.

PARRING

Hannen sidder frit fremme og kalder med et blødt, kort summen, der gentages i op til 5 sekunder, når han leder efter en hun. Er hunnen interesseret, følger hun efter ham rundt i terrariet, og parret trækker sig sammen tilbage til et roligt sted, ofte i en bromelie. Arten regnes for svær at få til at yngle, og den er kræsen med æglægningsstedet.

Stabil temperatur, høj luftfugtighed og rigeligt foder er det vigtigste. En udløsende faktor som vinterhvile er ikke dokumenteret for arten.

Læs mere: Vinterhvile og årstider

ÆG OG HALETUDSER

Hunnen lægger æggene i løvlaget eller mellem blade, der ligger tæt sammen. Angivelserne svinger fra 4-6 til 6-9 æg pr. lægning. Æggene er meget svære at finde. Hannen renser og vogter dem, til de klækker.

Når æggene er klækket, vender de voksne tilbage, og hannen bærer haletudserne på ryggen til en lav vandsamling, fx midten af en fugtig bromelie, et lille vandhul i planterne eller en filmdåse med vand. Det er ikke dokumenteret, at hunnen fodrer haletudserne med æg hos denne art. Haletudserne kan vokse op i terrariet, men det er sikrest at tage dem fra, når hannen har afleveret dem.

Hold haletudserne hver for sig i små beholdere med rent vand og lidt løv. Fodr med fint haletudsefoder, knust tørfoder til akvariefisk og alger.

METAMORFOSE

Æggene klækker efter 10-14 dage. Fra klækning til metamorfose går der omkring 60-80 dage. Når forbenene kommer frem, holder haletudsen op med at æde. Sænk vandstanden, læg et stykke kork på vandoverfladen, så den kan kravle op, og flyt den til en beholder med god landdel, når halen er ved at være optaget.

OPDRÆT AF UNGER

De nyforvandlede frøer er bittesmå. Hold dem i en lille, fugtig opdrætsbeholder med visne blade, kork og en lav vandskål. Fodr dagligt med springhaler og de mindste bananfluer, og støv foderet let med vitaminer og mineraler. Springhaler er en stor hjælp i de første uger.

Unger kan gå sammen i en lille gruppe af jævnstore dyr. Når de nærmer sig kønsmodenhed, skal du holde øje med aggression og dele dem op i par eller trioer.

Sundhed og typiske fejl

R. summersi er følsom over for forkert klima, og de fleste problemer skyldes pasningen:

- Varme over ca. 27 °C, fx fra sol gennem et vindue, giver stress, appetitløshed og i værste fald døden. Over 29 °C er livsfarligt.
- For tørt eller for vådt og stillestående terrarie giver tørre dyr, hudinfektioner og mug.
- Foderdyr uden vitamin- og mineraltilskud giver svækkede knogler, især hos hunner, der lægger mange æg.
- En mager frø uden rund mave kan skyldes for lidt foder, parasitter eller konkurrence. Tjek, at alle dyr får mad.
- Kampe mellem dyr af samme køn. Fjern et dyr, hvis der opstår aggression.

En sund frø har hel hud uden sår eller røde, vattede områder, særligt omkring gattet og på indersiden af bagbenene. Isolér dyret, og søg hurtigt en dyrlæge med forstand på padder, hvis det holder op med at æde, bliver sløvt eller får sår eller hævelser.

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.